

УДК 364:17:004

DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.2.18>

Іванна РАЗМОЛОДЧИКОВА

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, Криворізький державний педагогічний університет, просп. Університетський, 54, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., Україна, 50086

ORCID: 0000-0002-6051-1991

Наталія ТИМОШЕНКО

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри філософії, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», просп. Берестейський, 37, м. Київ, Україна, 03056

ORCID: 0009-0000-2070-6666

Наталія ГОЛЯЧУК

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, Луцький національний технічний університет, вул. Львівська, 75, м. Луцьк, Волинська обл., Україна, 43018

ORCID: 0000-0001-9317-6176

Бібліографічний опис статті: Размолодчикова, І., Тимошенко, Н., Голячук, Н. (2026). Етичні виклики інклюзивної соціальної роботи в умовах цифровізації соціальних послуг у контексті балансу між технологізацією та гуманістичними цінностями. *Ввічливість. Humanitas*, 2, 140–147, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.2.18>

ЕТИЧНІ ВИКЛИКИ ІНКЛЮЗИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ У КОНТЕКСТІ БАЛАНСУ МІЖ ТЕХНОЛОГІЗАЦІЄЮ ТА ГУМАНІСТИЧНИМИ ЦІННОСТЯМИ

У статті проаналізовано вплив цифровізації на трансформацію інклюзивної соціальної роботи в умовах сучасних суспільних змін. Актуальність теми пов'язана зі стрімким поширенням цифрових технологій у сфері соціальних послуг, зростанням ролі дистанційної взаємодії, електронних сервісів і цифрових платформ у роботі з різними соціальними групами. Доведено, що цифрова трансформація супроводжується низкою етичних та інституційних викликів, зокрема ризиками цифрового виключення, нерівного доступу до послуг, порушення конфіденційності, зниження якості професійної взаємодії та невизначеності меж професійної відповідальності.

У роботі здійснено комплексний аналіз можливостей і ризиків цифровізації інклюзивної соціальної роботи, а також окреслено ключові етичні виклики, що існують як перед отримувачами, так і перед надавачами соціальних послуг у цифровому середовищі. Методологічна основа дослідження ґрунтується на міждисциплінарному підході, аналізі наукових джерел, порівнянні міжнародних практик цифрової соціальної роботи та узагальненні сучасного досвіду цифрової інклюзії.

Обґрунтовано, що процес цифровізації має подвійний характер. З одного боку, він розширює можливості підвищення оперативності, доступності та адресності соціальної підтримки, сприяє розвитку дистанційного супроводу, персоналізації послуг і розширенню доступу до сервісів для осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах. З іншого боку, цифрові технології можуть посилювати наявні форми соціальної нерівності через обмежений доступ до інтернету, недостатній рівень цифрової грамотності та технічні бар'єри.

У висновках підкреслено, що цифрову трансформацію інклюзивної соціальної роботи доцільно розглядати як складний соціально-етичний процес, який потребує системного усунення цифрових бар'єрів, розвитку цифрової грамотності населення, адаптації послуг до різних потреб та посилення професійної відповідальності фахівців.

Ключові слова: інклюзивна соціальна робота, цифровізація, цифрова інклюзія, соціальні послуги, цифрова нерівність, етичні виклики, конфіденційність, цифрова грамотність, соціальне виключення, соціальна інтеграція.

Ivanna RAZMOLODCHYKOVA

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Social Pedagogy and Social Work, Kryvyi Rih State Pedagogical University, 54 Universitetskyi ave., Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region, Ukraine, 50086

ORCID: 0000-0002-6051-1991

Nataliia TYMOSHENKO

PhD in Education, Associate Professor, Associate Professor at Philosophy, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", 37 Berezestskyi ave., Kyiv, Ukraine, 03056

ORCID: 0009-0000-2070-6666

Nataliia HOLIACHUK

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor at Department of Accounting and Auditing, Lutsk National Technical University, 75 Lvivska str., Lutsk, Volyn Oblast, Ukraine, 43018

ORCID: 0000-0001-9317-6176

To cite this article: Razmolodchikova, I., Tymoshenko, N. Holiachuk, N. (2026). Etychni vyklyky inkliuzyvnoi sotsialnoi roboty v umovakh tsyfrovizatsii sotsialnykh posluh u konteksti balansu mizh tekhnolohizatsiieiu ta humanistychnymy tsinnostiamy [Ethical challenges of inclusive social work in the context of the digitalization of social services: balancing technological advancements and humanistic values]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 2, 140–147, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.2.18>

ETHICAL CHALLENGES OF INCLUSIVE SOCIAL WORK IN THE CONTEXT OF THE DIGITALIZATION OF SOCIAL SERVICES: BALANCING TECHNOLOGICAL ADVANCEMENTS AND HUMANISTIC VALUES

The article analyzes the impact of digitalization on the transformation of inclusive social work in the context of modern social changes. The relevance of the topic is associated with the rapid spread of digital technologies in the field of social services, the growing role of remote interaction, electronic services and digital platforms in working with various social groups. It is proven that digital transformation is accompanied by a number of ethical and institutional challenges, in particular the risks of digital exclusion, unequal access to services, violation of confidentiality, a decrease in the quality of professional interaction and the uncertainty of the boundaries of professional responsibility.

The paper provides a comprehensive analysis of the opportunities and risks of digitalization of inclusive social work, and also outlines the key ethical challenges that exist for both recipients and providers of social services in the digital environment. The methodological basis of the study is based on an interdisciplinary approach, analysis of scientific sources, comparison of international practices of digital social work and generalization of modern experience of digital inclusion.

It is substantiated that the process of digitalization has a dual nature. On the one hand, it expands the possibilities of increasing the efficiency, accessibility and targeting of social support, promotes the development of remote support, personalization of services and expanding access to services for people in difficult life circumstances. On the other hand, digital technologies can exacerbate existing forms of social inequality due to limited access to the Internet, insufficient level of digital literacy and technical barriers. The conclusions emphasize that the digital transformation of inclusive social work should be considered as a complex socio-ethical process that requires the systematic elimination of digital barriers, the development of digital literacy of the population, the adaptation of services to different needs and the strengthening of professional responsibility of specialists.

Key words: *inclusive social work, digitalization, digital inclusion, social services, digital inequality, ethical challenges, privacy, digital literacy, social exclusion, social integration.*

Актуальність проблеми. Сьогодні цифрова трансформація змінює практично усю систему соціальної політики й роботи. Йдеться про справді інший формат взаємодії з людьми, моніторинг виявлення потреб і загальне управління системою підтримки. Важливо зауважити, що ефективність цифровізації залежить

не лише від розвитку цифрових платформ, але й від самого соціального середовища. Можемо виокремити кілька факторів, які суттєвим чином впливають на успішність цифровізації соціальної роботи: рівень соціально-економічної нерівності, рівень цифрової грамотності людей, ставлення до технологій, можливості

самих соціальних служб і рівень довіри до держави та цифрових сервісів.

З одного боку, цифровізація має суттєву перевагу - підвищує доступність послуг, дозволяє швидше реагувати на запити вразливого населення, покращує взаємодію між установами та робить допомогу більш адресною. Але з іншого, відсутність інфраструктури й відповідних навичок користування цифровими послугами може тільки посилити нерівність. На наш погляд, найбільше ризикують люди з інвалідністю, мешканці віддалених територій та люди похилого віку. Яскравим прикладом цього є історія із ветераном, який в одному з відділень приват банку не зміг відновити картку для соціальних виплат, оскільки, втрапивши всі кінцівки на війні не зміг пройти стандартної процедури верифікації даних. Таких історій насправді є безліч, що робить інклюзивну соціальну роботу та її розвиток однією з актуальних напрямів безбар'єрності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У дослідженні сфокусовано увагу на напрацювання багатьох зарубіжних та українських авторів, які зробили вагомий внесок у дослідження цифровізації соціальної роботи та етичних та гуманістичних дилем, які виникають внаслідок її розвитку. Так, дослідження А. López Peláez та С. Marcuello-Servós здебільшого зосереджені на вивченні ролі цифровізації у зниженні рівня гуманістичності професії. Автори вважають, що надмірна цифровізація впливає на зниження емпатійного ставлення працівників соціальних служб до клієнтів. Nordesjö, Scaramuzzino, Ulmestig, Christensen та ін. у своїх дослідженнях більше звертають увагу на взаємозв'язок цифрової нерівності та трансформації надання соціальних послуг. Доволі часто, на їхнє переконання, розвиток цифровізації збільшує, а не зменшує проблему відсутності базових навичок користування цифровими технологіями. Українські дослідники, зокрема Т. Семигіна, досліджує сучасні підходи до соціальної інклюзії через призму клієнтоцентрованої підтримки та професійної етики соціальної роботи. О. Пожидаєва й О. Кравченко, більше зосереджуються на інклюзивному підході до надання соціальної допомоги та необхідності розвитку міждисциплінарного супроводу та адаптації соціальних послуг до потреб вразливих груп населення.

Також варто виокремити ще один, не менш цікавий підхід до даної проблематики – філософське осмислення етичних ризиків цифрової взаємодії людини з алгоритмами цифрової соціальної роботи, представниками якого є Н. Поліщук, Г. Поперечна та К. Ніколенко.

Мета дослідження полягає у вивченні підходів до вивчення проблеми балансу між етичними та технологічними аспектами цифровізації інклюзивної соціальної роботи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціальна робота ґрунтується на принципах соціальної справедливості, відсутності дискримінації, поваги до людської гідності та визнання різноманітності як соціальної норми. У порівнянні з іншими традиційними підходами, інклюзивна соціальна робота орієнтується на усунення своєрідних бар'єрів, які обмежують участь людини у суспільному житті. Такий підхід передбачає, перш за все, створення умов для активного залучення людини до прийняття рішень, відновлення її суб'єктності та розширення соціальних можливостей (Семигіна, 2018). Інклюзивна соціальна робота поєднує індивідуальний супровід, міжінституційну взаємодію та розвиток підтримувального соціального середовища. По суті йдеться про адаптацію соціальних послуг до потреб конкретної людини, використання міждисциплінарного супроводу, кризового втручання, а також залучення родини, громади та місцевих інституцій до процесу підтримки.

Одним із найбільш показових прикладів впровадження інклюзивних практик у контексті цифровізації сучасної соціальної роботи є діяльність університетів, які реалізують освітні програми з розвитку цифрової грамотності, формування базових навичок користування електронними сервісами та безпечної поведінки у цифровому середовищі. З одного боку, важливим результатом таких ініціатив є вміння користуватися цифровими пристроями, а з іншого – успішне долаття психологічних перешкод щодо користування ними. Сьогодні електронні сервіси значно розширили сферу свого впливу. Йдеться про впровадження е-послуг у банківські, адміністративні, медичні, консультаційні та інформаційні системи. Отже, для значної частини населення онлайн-послуги вже стали звичним інструментом вирішення повсякденних потреб. Водно-

час питання їх реальної доступності залишається актуальним, оскільки цифрова взаємодія потребує і технічних засобів, і відповідного рівня цифрових компетентностей, постійного оновлення навичок та здатності адаптуватися до швидких технологічних змін. Мабуть, найбільш гостро проблема цифрової доступності проявляється серед людей літнього віку та у людей з інвалідністю, яка в умовах війни набула ще більш вагомого значення. У такій ситуації цифрова інклюзія, на нашу думку має розглядатися швидше як важлива умова соціального включення, збереження автономії та підтримки гідної якості життя. А інклюзивна соціальна робота повинна поєднувати цифрові інструменти з адресною підтримкою, навчанням, супроводом і створенням доступного середовища, яке сприяє подоланню соціальних нерівностей (Семигіна, Каркач, 2019).

Важливим напрямом інклюзивної соціальної роботи є принцип адресності та доступності послуг, зокрема для осіб з інвалідністю, ВПО, людей похилого віку, ветеранів, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Українські дослідники підкреслюють, що інклюзивний підхід у соціальній роботі передбачає трансформацію самої логіки соціальної допомоги. Клієнт перестає бути пасивним отримувачем послуг, а розглядається як активний учасник процесу соціальної підтримки (Пожидаєва, 2021). Окрім того, на наше переконання, у сучасних умовах суспільних криз, пов'язаних із війною, зокрема ВПО, підвищеної травматизації та зростання соціальної вразливості, інклюзивна соціальна робота є одним із механізмів соціальної стійкості та відновлення. А її ефективність значною мірою залежить від інституційної спроможності соціальних служб, професійної підготовки фахівців, мудрої міжсекторальної координації та цифрової доступності послуг. Однак варто також підкреслити й те, що сучасна інклюзивна практика потребує дещо підсилення та переосмислення етичних стандартів, розвитку сервісів на рівні громад і формування культури терпимості та солідарності. Саме тому, на переконання багатьох дослідників, інклюзивна соціальна робота сьогодні розглядається як важливий ресурс соціальної інтеграції та суспільної згуртованості (Семигіна, 2018; Закон України «Про соціальні послуги», 2019).

Загалом, соціальна робота як професійна діяльність має багато аспектів. Її можна розглядати як сукупність соціальних послуг, які безпосередньо надає соціальний працівник або ж допомагає своїм клієнтам отримати допомогу від інших установ. Її також можна визначити як складні, безпосередні, особистісні взаємини між фахівцем і людиною, сім'єю чи групою, що потребують підтримки. Водночас соціальна робота може розглядатися як інструмент суспільних змін на надіндивідуальному рівні. Ця багатовимірність соціальної роботи є важливою з погляду викликів, які постають перед нею у зв'язку з цифровою трансформацією. На переконання дослідників, у контексті інтеграції цифровізації та надання соціальних послуг, існує певний парадокс. З одного боку, професія соціального працівника не повинна повністю підлягати цифровізації, адже її важливою складовою є цілісний підхід до ситуації клієнта. З іншого боку, інформаційні технології, що здатні підвищити ефективність праці, особливо корисні там, де навантаження є значним, а ресурси – обмеженими (López Peláez, Marcuello-Servós, 2018). Окрім того, однією із найсуттєвіших є й інша проблема, яка проявляється у нерівномірному доступі різних категорій населення до цифрових сервісів, технічних засобів і навичок користування ними. Така нерівність здатна не лише ускладнювати отримання соціальної підтримки, а й посилювати вже наявні територіальні, економічні та соціальні диспропорції.

Розглядаючи питання цифровізації соціальних послуг, варто пригадати, що у широкому розумінні цифровізація (англ. digitalisation) – це процес, що полягає у використанні інформаційних технологій та властивих їм інструментів у численних і різноманітних сферах суспільного життя. Чим більше зростає застосування цих технологій (пристроїв, програмного забезпечення, комунікаційних мереж), тим глибшими, подекуди й фундаментальнішими є зміни у суспільному житті. Сьогодні ми часто говоримо про цифрову е-адміністрування, е-державу, цифрову соціальну політику (Henman, 2022), інформаційне суспільство тощо. Поступово у науковій літературі також з'являються і поняття «цифрова соціальна робота» та «е-соціальна робота» (López Peláez, Marcuello-Servós, 2018). Зде-

більшого фахівці її визначають як «соціальну роботу, що використовує інформаційно-комунікаційні технології». З огляду на те, що цифровізація є неминучою, вона одночасно приносить і виклики й можливості. Одним із таких викликів, на наше переконання, є прагнення віднайти баланс між технологізацією та гуманістичними цінностями у контексті надання інклюзивних соціальних послуг.

У науковому дискурсі зустрічаються думки, що ми сьогодні перебуваємо на п'ятому, цифровому, етапі еволюції етики соціальної роботи (Pascoe, 2023). Ця теза узгоджується із сучасними світовими етичними кодексами із соціальної роботи, у яких останнім часом з'явилися норми, що регулюють використання інформаційних технологій, а також із рядом інших нормативних документів, прийнятих професійними спільнотами та об'єднаннями (IFSW, 2018; NASW, 2021; NASW et al., 2017; BASW, 2021).

Загалом до основних етичних ризиків цифровізації інклюзивної соціальної роботи відносять порушення права клієнтів на конфіденційність та витік інформації щодо персональних даних. Також сюди варто віднести й загрози несанкціонованого доступу до чутливої інформації. Однак не менш значущими є прояви цифрової дискримінації, коли обмежений доступ до технологій, недостатній рівень цифрової грамотності або індивідуальні особли-

вості клієнтів фактично звужують можливості отримання соціальної допомоги (Pascoe, 2023).

У сучасних філософських підходах особлива увага приділяється також штучному інтелекту, який на переконання дослідників, поступово виходить за межі функціоналу технічного інструмента і починає виконувати роль активного посередника у процесах взаємодії, комунікації та прийняття рішень (Поліщук, Поперечна, Ніколенко, 2025). У цих умовах доволі часто може виникати ризик, коли зручність, швидкість і персоналізація починають витіснити усвідомленість, відповідальність і критичне мислення (Romano, 2024; Поліщук, Поперечна, Ніколенко, 2025). Саме тому, на переконання дослідників, сучасні підходи до цифрової етики зосереджуються на необхідності забезпечення прозорості алгоритмів надання послуг, багаторівневої згоди та орієнтацію на людину як центральну цінність у соціальній роботі (Ntjamba, Ashipala, 2025; Поліщук, Поперечна, Ніколенко, 2025).

У контексті нашого дослідження, ми здійснили спробу систематизувати головні етичні з якими зіштовхують з одного боку надавачі соціальних послуг, а з іншого – отримувачі в умовах цифровізації інклюзивної соціальної роботи

Отже, цифровізація інклюзивної соціальної роботи справді розширює можливості підви-

Таблиця 1

Етичні та професійні виклики інклюзивної соціальної роботи в умовах цифровізації

Виклики	Етичні виклики отримувачів соціальних послуг	Етичні виклики надавачів соціальних послуг
Конфіденційність	Отримувач соціальних послуг може ризикувати витоком персональних даних через використання незахищених цифрових каналів комунікації	Надавач соціальних послуг несе відповідальність за безпечне зберігання, обробку та передачу персональних даних, існує ризик витоку персональної інформації клієнта
Цифрова грамотність	Ризик нерівного доступу до соціальних послуг через відсутність технічних засобів, інтернету або цифрових навичок користування послугами	Необхідність адаптації послуг до різного рівня цифрової грамотності клієнтів
Якість оцінки потреб	Ризик поверхневої або неповної оцінки життєвої ситуації через відсутність безпосереднього контакту	Складність повноцінної діагностики в дистанційному форматі
Професійні кордони	Ризик розмивання професійних кордонів між професійною підтримкою і приватною комунікацією	Ризик порушення професійної дистанції через соціальні мережі, месенджери та постійну доступність
Професійна відповідальність	Отримання неякісної послуги через некомпетентність фахівців із надання соціальної допомоги	Необхідність постійного оновлення цифрових навичок
Гуманістичний виклик	Ризик втрати індивідуального підходу, емпатії та довірливого контакту в умовах цифрового посередництва	Потреба поєднання технологічної ефективності з емпатією, повагою до гідності клієнта та етичним супроводом.

Джерело: складено автором на основі матеріалу

щення доступності та ефективності соціальних послуг, але водночас загострює низку етичних і гуманістичних викликів як для клієнтів, так і для фахівців. Їх подолання потребує не лише технологічної надійності та цифрової доступності, а й високого рівня професійної компетентності, дотримання етичних норм і збереження гуманістичної основи соціальної роботи, що ґрунтується на довірі, повазі до гідності людини та індивідуальному підході.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У сучасних дослідженнях цифрової соціальної роботи все чіткіше окреслюється необхідність формування зрозумілих правових, етичних і безпекових засад її впровадження. Йдеться не тільки про законність діяльності соціальних служб і захист прав клієнтів та

фахівців, але й про забезпечення кібербезпеки, захист персональних даних і мінімізацію цифрових ризиків. Важливим залишається і політичний контекст: у демократичних суспільствах цифрові технології можуть сприяти розвитку громадянської участі, підвищенню соціальної справедливості та розширенню доступу до послуг, тоді як у недемократичних умовах вони здатні перетворюватися на інструмент контролю та тиску. Саме тому, на наше переконання, цифровізацію інклюзивної соціальної роботи доцільно розглядати не лише щось, що має технологічне оновлення, а як складний соціальний процес, ефекти якого безпосередньо залежать від того, наскільки послідовно в нього інтегруються принципи інклюзивності, відповідальності та орієнтації на людину

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кравченко О. Соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму. XXII міжнародна наукова -практична конференція, 30 листопада – 1 грудня 2022 р. м. Київ: Університет «Україна». С. 48-51. URL: <https://surl.li/zuoyusk>
2. Пожидаєва О. Сутність та види консультування в соціально-педагогічній діяльності. *Вісник Запорізького національного університету* : зб. наук. пр., 2012. №1(17). Сер. Педагогічні науки. С. 22–25. https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Pozhidaeva_2012_2.pdf
3. Поліщук Н., Поперечна Г., Ніколенко К. Етичні дилеми взаємодії людини та штучного інтелекту у віртуальних просторах метавесвіту. *Вісник гуманітарних наук*. 2025. № 1. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15616278> (дата звернення: 16.04.2026).
4. Про соціальні послуги : Закон України від 17 січ. 2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19> (дата звернення: 12.04.2026).
5. Семигіна Т. Етика соціальної роботи на межі історії та майбутнього: уроки Канади для України. *Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук*, 2026. С. 78-88 URL: <https://surl.lt/kktnes> (дата звернення: 12.04.2026).
6. Семигіна Т. Соціальна робота в Україні: теорія і практика : монографія. Київ : Академвидав, 2018. 368 с.
7. Семигіна Т., Каркач А. Е-інклюзія літніх людей і соціальна робота. Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Умань, 11 жовтня 2019 р.). Умань : ВІЗАВІ, 2019. С. 130-133
8. Семигіна Т. Інтеграція штучного інтелекту в соціальну роботу: практичні та освітні перспективи. Наука та освіта в умовах воєнного часу: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. Дніпро: Дніпровський нац. ун-т ім. О. Гончара, 2024. С. 122–126
9. Christensen M., Bolling Frederiksen A., Brantbjerg Madsen K. What kind of social work in what kind of virtual space? *Nordic Social Work Research*, 2022. № 12:3. P. 339–349. DOI: 10.1080/2156857X.2021.1999309
10. Global Social Work Statement of Ethical Principles / International Federation of Social Workers. 2018. URL: <https://www.ifsw.org/global-social-work-statement-of-ethical-principles/> (дата звернення: 16.04.2026).
11. Henman P. Digital Social Policy: Past, Present, Future. *Journal of Social Policy*. 2022. № 51(3), 535–550. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0047279422000162>
12. López Peláez A. Marcuello-Servós Ch. e-Social work and digital society: re- re-conceptualizing approaches, practices and technologies. *European Journal of Social Work*, 2018. №. 21(6), 801–803. DOI: <https://doi.org/10.1080/13691457.2018.1520475>
13. NASW Code of Ethics / National Association of Social Workers. Washington, DC : NASW Press, 2021. URL: <https://www.socialworkers.org/About/Ethics/Code-of-Ethics/Code-of-Ethics-English> (дата звернення: 16.04.2026).
14. Ntjamba F. C., Ashipala D. O. Ethical dimensions of AI in the metaverse: navigating privacy, security, and research integrity. *Navigating AI and the Metaverse in Scientific Research* / eds. M. Al Aqad, A. Sorayyaei Azar, A. Albattat, A. Singh. *IGI Global Scientific Publishing*. 2025. P. 195–212. DOI: <https://doi.org/10.4018/979-8-3373-0340-6.ch010>

15. Pascoe, K. M. (2023). Considerations for integrating technology into social work practice: A content analysis of nine professional social work associations' Codes of Ethics. *International Social Work*, 2023. № 66(2), 298–312. DOI: <https://doi.org/10.1177/0020872820980833>
16. Romano R. Ethical Issues on artificial intelligence and human relationships. 18th International Technology, Education and Development Conference : proc. 2024. P. 6902–6909. DOI: <https://doi.org/10.21125/inted.2024.1819>
17. Standards for Technology in Social Work Practice / National Association of Social Workers, Association of Social Work Boards, Council on Social Work Education, Clinical Social Work Association. Washington, DC, 2017. URL: <https://www.socialworkers.org/Practice/NASW-Practice-Standards-Guidelines/Standards-for-Technology-in-Social-Work-Practice> (дата звернення: 16.04.2026).
18. The Code of Ethics for Social Work / British Association of Social Workers. Birmingham : BASW, 2021. URL: <https://basw.co.uk/policy-practice/standards/code-ethics> (дата звернення: 16.04.2026).

REFERENCES:

1. Kravchenko, O. (2022). Social and psychological rehabilitation of children and youth with special educational needs by means of inclusive tourism. *XXII International Scientific and Practical Conference*, November 30 – December 1, 2022, Kyiv: University “Ukraine”, 48–51. <https://surl.li/zuoyk> [in Ukrainian].
2. Pozhydaeva, O. (2012). The essence and types of counseling in socio-pedagogical activity. *Visnyk Zaporizkoho Natsionalnoho Universytetu: Pedahohichni Nauky*, 1(17), 22–25. https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Pozhidaeva_2012_2.pdf [in Ukrainian].
3. Polishchuk, N. V., Poperechna, H. A., & Nikolenko, K. V. (2025). Etychni dylemy vzaiemodii ludyny ta shtuchnoho intelektu u virtualnykh prostorakh metavesvitu [Ethical dilemmas of human–artificial intelligence interaction in the virtual spaces of the metaverse]. *Visnyk humanitarnykh nauk – Bulletin of Humanities*, (1). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15616278> [in Ukrainian].
4. Pro sotsialni posluhy: Zakon Ukrainy vid 17 sichnia 2019 roku № 2671-VIII [On Social Services: Law of Ukraine dated January 17, 2019 No. 2671-VIII]. (2019). Retrieved April 12, 2026, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19> [in Ukrainian].
5. Semyhina, T. (2026). Ethics of social work at the boundary of history and future: Lessons from Canada for Ukraine. *Innovatsiini tendentsii sohodennia v sferi pryrodnychyykh, humanitarnykh ta tochnykh nauk*, 78–88. <https://surl.lt/kktnes> [in Ukrainian].
6. Semyhina, T. V. (2018). Sotsialna robota v Ukraini: teoriia i praktyka [Social work in Ukraine: theory and practice]. Kyiv: Akademydav [in Ukrainian].
7. Semyhina, T. V., & Karkach, A. (2019). E-inkliuziia litnikh liudei i sotsialna robota [E-inclusion of older people and social work]. Aktualni problemy sotsialnoi pedahohiky ta sotsialnoi roboty – Current Issues of Social Pedagogy and Social Work: Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference, Uman, October 11, 2019 (pp. 130–133). Uman: VIZAVI [in Ukrainian].
8. Semyhina, T. V. (2024). Intehratsiia shtuchnoho intelektu v sotsialnu robotu: praktychni ta osviti perspektyvy [Integration of artificial intelligence into social work: practical and educational perspectives]. *Nauka ta osvita v umovakh voiennoho chasu – Science and Education in Wartime: Proceedings of the II International Scientific and Practical Conference* (pp. 122–126). Dnipro: Oles Honchar Dnipro National University [in Ukrainian].
9. Christensen, M., Bolling Frederiksen, A., & Brantbjerg Madsen, K. (2022). What kind of social work in what kind of virtual space? *Nordic Social Work Research*, 12(3), 339–349. <https://doi.org/10.1080/2156857X.2021.1999309>
10. International Federation of Social Workers. (2018). Global Social Work Statement of Ethical Principles. Retrieved April 16, 2026, from <https://www.ifsw.org/global-social-work-statement-of-ethical-principles/>
11. Henman, P. (2022). Digital Social Policy: Past, Present, Future. *Journal of Social Policy*, 51(3), 535–550. <https://doi.org/10.1017/S0047279422000162>
12. López Peláez, A., & Marcuello-Servós, Ch. (2018). e-Social work and digital society: re-conceptualizing approaches, practices and technologies. *European Journal of Social Work*, 21(6), 801–803. <https://doi.org/10.1080/13691457.2018.1520475>
13. National Association of Social Workers. (2021). NASW Code of Ethics. Washington, DC: NASW Press. Retrieved April 16, 2026, from <https://www.socialworkers.org/About/Ethics/Code-of-Ethics/Code-of-Ethics-English>
14. Ntjamba, F. C., & Ashipala, D. O. (2025). Ethical dimensions of AI in the metaverse: navigating privacy, security, and research integrity. In M. Al Aqad, A. Sorayyaei Azar, A. Albattat, & A. Singh (Eds.), *Navigating AI and the Metaverse in Scientific Research* (pp. 195–212). IGI Global Scientific Publishing. <https://doi.org/10.4018/979-8-3373-0340-6.ch010>
15. Pascoe, K. M. (2023). Considerations for integrating technology into social work practice: A content analysis of nine professional social work associations' Codes of Ethics. *International Social Work*, 66(2), 298–312. <https://doi.org/10.1177/0020872820980833>

16. Romano, R. (2024). Ethical issues on artificial intelligence and human relationships. In Proceedings of the 18th International Technology, Education and Development Conference (pp. 6902–6909). <https://doi.org/10.21125/inted.2024.1819>

17. National Association of Social Workers, Association of Social Work Boards, Council on Social Work Education, & Clinical Social Work Association. (2017). *Standards for Technology in Social Work Practice*. Washington, DC. Retrieved April 16, 2026, from <https://www.socialworkers.org/Practice/NASW-Practice-Standards-Guidelines/Standards-for-Technology-in-Social-Work-Practice>

18. British Association of Social Workers. (2021). *The Code of Ethics for Social Work*. Birmingham: BASW. Retrieved April 16, 2026, from <https://basw.co.uk/policy-practice/standards/code-ethics>

Дата першого надходження статті до видання: 13.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026